

Under andre verdenskrig tok Tyskland mange krigsfanger. Etter at angrepet på Østfronten slo feil, ble det under retretten tatt mange fanger fra sovjetiske områder. Fangene ble sendt videre til blant annet Norge. Siden Hitler ikke hadde skrevet under på Genève-konvensjonen, ble fangene fra Sovjetunionen behandlet serdeles dårlig, mye dårligere en andre fanger. Fangene fra Sovjetunionen ble behandlet særdeles dårlig.

Land i Sovjetunionen (fra 1940 -1945): Ukraina, Hviterusland, Polen, Den transkaukasiske demokratiske føderale republikk, Russland, Estland Latvia og Litauen.

I 1941 tok tyskerne med seg den føreste transporten med sovjetfanger opp til fangeleirene i Norge. De brente klærne som fangene kom i, og ga de andre klær. Noen steder fikk fangene ha på seg det dem kom med, men sjansen for at de hadde tatt med seg lopper, lus eller en sykdom var stor. Tyskerne så på dem som «untermensch» (tysk for undermenneske) og ville også ta fra dem personligheten ved å brenne alt de kom med.

Hver fange fikk et plagg hvert år. Klærne var ofte for vide, med tanke på hvor avmagret de allerede var. Krigsfangene hadde ofte bare strie på beina. Skoene de hadde fra før av var enten ødelagt, eller brent. Hadde man noe i verdi, byttet man det mot litt ekstra mat eller klær. Var en fange uheldig å miste lua eller skoen, fikk de ikke en ny. Fangene var ofte så desperate at de stjal fra hverandre, til og med fra de som døde. Det var en trøstesløs kamp om å overleve. Det som holdt motet og kampviljen oppe, var håpet om å se familien sin igjen. Fangelivet var fryktelig. De

Kilder:

- Boka «Sovjetiske krigsfanger i Norge» av Dr. Marianne Neerland
- Boka «Dødsleiren» av Ingebjørg Jensen
- <[https://snl.no/Sovjetunionens historie](https://snl.no/Sovjetunionens_historie)
- Kristian Moldenes, rågeber Midt-Troms

jobbet hele dagen under umenneskelige forhold, levde av rester og måtte tjene nazistene til døden.

Dette er en mini-modell som viser noen av klærne som var typisk for fangene. Disse klærne skulle ligne på og forestille klærne som Pavel i fortellingen *Den nådeløse krigen som skulle forandre livet hans for alltid*, brukte under 2. verdenskrig. Modellen er laget av Isabella Neves Degerstrøm.

Strie

Fangene fikk et par sko når de kom til leiren. Men etter mange timers arbeid ble skoene slitt og ødelagt. Det endte ofte med at fangene bare gikk med strieposer på beina.

Treknapper

De egentlige uniformsknappene ble erstattet med treknapper etter at de enten ble tatt av av tyskerne eller solgt for litt ekstra mat.

Ullgenser/Ullteppe

Når de kom til leiren, fikk de en ullgenser. Men etter hvert som sømmene gikk opp ble det mer som et ullteppe som de hadde over seg.